УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ», присвяченої пам'яті академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО»
28 лютого 2025 року

XI Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України ВІКТОРА СИДОРЕНКА
1 березня 2025 року

КИЇВ 2025

УДК 377.09(082)

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 31 березня 2025 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Валентини Харламенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Тарас Олефіренко,** кандидат педагогічних наук, професор; **Валентина Лозовецька**, доктор педагогічних наук, професор; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Юлія Колісник-Гуменюк**, доктор педагогічних наук, доцент; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Микола Коломієць,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Тетяна Якимович**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Микола Коломієць.

Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» 28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ, 2025. 784 с.

До збірника увійшли тези доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2025
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025
©Автори тез, 2025

дозволить знайти нові способи інтеграції технологічних навичок та підходів у навчальний процес. Важливо дотримуватися принципів креативності, гнучкості та співпраці, що є ключовими складовими успішної реалізації навчальних проєктів.

Література

1. Тхоржевський Д. О. Методика трудового навчання: Навч. посіб. для студ. ф-тів пед. ін-тів. Київ. 1973.

ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ З НАРОДНИМ МИСТЕЦТВОМ ЧЕРЕЗ МАТЕРІАЛОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Ольга Трегуб, Олег Конарєв

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

***Анотація**: У даній роботі розглядається інтеграція технічної творчості з народними мистецтвами через матеріалозберігаючі технології в освіті. Це підходить до формування креативності та критичного мислення у учнів, сприяє розвитку екологічної свідомості, відповідального ставлення до ресурсів і збереженню культурної спадщини. Практична спрямованість навчання дозволяє учням вивчати традиційні техніки в поєднанні зі сучасними методами, такими як 3D-друк та програмування.*

Проблемно-орієнтоване навчання та проектна діяльність заохочують командну роботу, що допомагає розвивати соціальні навички. Рефлексія та самооцінка забезпечують учням можливість оцінювати свій прогрес і усвідомлювати сильні та слабкі сторони, що підвищує їхню мотивацію і готує до активної участі в суспільстві.

***Ключові слова**: інтеграція, технічна творчість, народні мистецтва, матеріалозберігаючі технології, екологічна свідомість, проектне навчання, проблемно-орієнтоване навчання, командна робота.*

Сучасний етап розвитку освіти вимагає від вчителів нових підходів до формування навичок та умінь учнів. Інтеграція технічної творчості з народними мистецтвами стає ключовим аспектом у підготовці молоді до активного життя, розвитку креативності та екологічної свідомості. На уроках трудового навчання важливо не лише навчати технічним навичкам, але й знайомити учнів з культурною спадщиною, що формує їх ідентичність.

Матеріалозберігаючі технології, у свою чергу, пропонують інноваційні рішення, які дозволяють максимально ефективно використовувати ресурси, зменшуючи негативний вплив на навколишнє середовище. Поєднання цих технологій з традиційними ремеслами відкриває нові горизонти для творчості, дозволяє учням не лише вивчати техніку, але й реалізувати свій творчий потенціал, звертаючись до коріння своєї культури.

У цьому контексті важливо створити навчальне середовище, яке сприятиме розвитку міждисциплінарних зв'язків, заохочуючи учнів до дослідження та реалізації власних творчих ідей. Інтеграція технічної творчості з народними мистецтвами на уроках трудового навчання може стати потужним інструментом для навчання не лише технічних навичок, але й формування цінностей, які підкреслюють значення збереження культурної спадщини та відповідального ставлення до ресурсів.

Матеріалозберігаючі технології є важливим аспектом сучасного трудового навчання, які спрямовані на ефективне та раціональне використання ресурсів. В умовах зростаючих екологічних викликів і потреби у збереженні природних ресурсів, впровадження цих технологій в освітній процес стає надзвичайно актуальним [1].

Використання матеріалозберігаючих технологій у трудовому навчанні реалізується через різні форми діяльності:

проектні роботи, де учні використовують залишки матеріалів для створення нових виробів;

проведення майстер-класів або воркшопів з обраними ремеслами, поєднуючи традиції та інновації;

реалізація крос-дисциплінарних проектів, що об'єднують знання з екології, технології та мистецтва.

Загалом, впровадження матеріалозберігаючих технологій у трудове навчання сприяє не лише розвитку технічних навичок учнів, але й формуванню особистісних цінностей, які є важливими для розвитку суспільства.

Проектно-орієнтоване навчання є важливим підходом, який активізує учнів через створення реальних проектів, що поєднують технічну творчість і народні мистецтва з матеріалозберігаючими технологіями. Це не лише сприяє розвитку критичного мислення та креативності, а й формує навички командної роботи і відповідального ставлення до ресурсів, адже учні вчаться враховувати екологічні аспекти в процесі створення.

Проектна діяльність дозволяє інтегрувати знання з різних предметів, поглиблюючи розуміння культурної спадщини та сучасних технологій.

Майстер-класи та практичні заняття є важливими компонентами інтеграції технічної творчості з народними мистецтвами через матеріалозберігаючі технології на уроках трудового навчання. У рамках таких заходів учні мають можливість безпосередньо взаємодіяти з народними майстрами, які передають традиційні техніки виготовлення виробів, такі як гончарство, ткацтво чи різьблення. Це дозволяє учням не лише опанувати матеріали та інструменти, але й зрозуміти цінність ручної праці та культури. Практичні заняття надають учням можливість експериментувати з різними підходами до використання залишкових матеріалів, заохочуючи їх до творчого вирішення завдань і креативності. Залучення матеріалозберігаючих технологій під час цих занять формує екологічну свідомість учнів і навички

відповідального використання ресурсів, водночас роблячи навчальний процес цікавим та динамічним.

Крос-дисциплінарні проекти є ефективним методом інтеграції технічної творчості з народними мистецтвами та матеріалозберігаючими технологіями, оскільки вони об'єднують знання та навички з різних предметів. В таких проектах учні досліджують теми, що поєднують мистецтво, технології, природознавство і екологію, що дозволяє їм бачити зв'язки між дисциплінами. Це не лише сприяє розвитку критичного мислення і креативності, але й формує цілісний підхід до вирішення реальних проблем. Крос-дисциплінарні проекти також заохочують командну роботу, оскільки учні повинні спільно розробляти і реалізовувати свої ідеї, об'єднуючи знання з різних галузей для досягнення спільної мети. Таким чином, ці проекти допомагають учням бачити практичне застосування своїх знань і створюють можливості для розвитку їхньої інноваційної діяльності.

Використання інформаційних технологій у навчальному процесі значно збагачує уроки трудового навчання, інтегруючи технічну творчість з народними мистецтвами та матеріалозберігаючими технологіями.

Сучасні інструменти, такі як комп'ютерне моделювання, 3D-друк та програмування, дозволяють учням візуалізувати свої проекти, спрощуючи процес створення виробів і зменшуючи відходи. Крім того, онлайн-ресурси і платформи для спільної роботи дозволяють учням вивчати традиційні техніки народних ремесел, досліджувати інновації та обмінюватися ідеями з однолітками. Використання інформаційних технологій не тільки робить навчання більш інтерактивним і захоплюючим, але й формує навички, необхідні в сучасному світі, такі як критичне мислення, творчість та вміння працювати з новими технологіями [2].

Проблемно-орієнтоване навчання є потужним методом, який стимулює учнів до активного дослідження та вирішення реальних проблем, пов'язаних із збереженням ресурсів і екологією. У рамках цього підходу вчителі

формулюють проблеми, які потребують творчого підходу та застосування матеріалозберігаючих технологій. Цей процес спонукає учнів до критичного мислення, аналізу даних і розробки власних рішень, що формує в них відповідальність за результат. Проблемно-орієнтоване навчання також сприяє розвитку навичок командної роботи, оскільки учні повинні обговорювати, оцінювати та відбирати найкращі ідеї в групах, що забезпечує глибше розуміння теми та формує цінності, важливі для сталого розвитку.

Рефлексія та самооцінка відіграють ключову роль у навчальному процесі, особливо в контексті інтеграції технічної творчості та народних мистецтв з матеріалозберігаючими технологіями. Після завершення проектів учні мають можливість аналізувати свої дії, результати роботи та процес навчання, що допомагає їм усвідомити, які стратегії виявилися ефективними, а які - потребують покращення. Рефлексія спонукає до критичного мислення, дозволяючи учням зрозуміти не лише свої успіхи, але й помилки, що є важливою частиною навчального процесу. Самооцінка, у свою чергу, допомагає учням відстежувати свій прогрес, ставити нові цілі та виявляти свої сильні і слабкі сторони. Включення таких етапів у навчальний процес сприяє розвитку особистісної відповідальності, формує в учнів усвідомлене ставлення до власного навчання та сприяє їхньому особистісному зростанню. Таким чином, рефлексія і самооцінка не лише підтримують навчальну мотивацію, а й готують учнів до самостійності у майбутньому.

Таким чином, інтеграція технічної творчості з народним мистецтвом через матеріалозберігаючі технології на уроках трудового навчання не лише збагачує навчальний процес, а й готує учнів до активної участі в суспільстві з розвинутими екологічними та соціальними компетенціями.

Література

1. Корець М. С. Енергозберігаючі технології: навч. метод. посібн. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. 206 с.

2. Кільдеров Д. Е. Підготовка майбутніх учителів технологій на засадах інтегрованого навчання: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2017. 563 с.

ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ, ЯК ОСНОВА СУЧАСНИХ УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Ольга Трегуб, Андрій Ліснічук

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

м.Київ.Україна

Анотація. *У даній роботі розглядається важливість інформаційної грамотності як основи сучасних уроків трудового навчання. Аналізуються ключові аспекти використання цифрових ресурсів, роль критичного мислення та підготовка учнів до майбутнього в умовах динамічного ринку праці. Наголошується на інтеграції сучасних технологій у навчальний процес, що сприяє розвитку аналітичних, комунікативних та практичних навичок учнів, роблячи їх більш конкурентоспроможними в суспільстві.*

Ключові слова: *інформаційна грамотність, трудове навчання, цифрові ресурси, критичне мислення, підготовка до майбутнього, освітні технології, професійні навички, навчальний процес.*

У сучасному світі, де інформація стала одним із найцінніших ресурсів, розвиток інформаційної грамотності є невід'ємною складовою освіти. Це особливо актуально в контексті уроків трудового навчання, які покликані не лише навчати учнів специфічним практичним навичкам, а й забезпечувати їх можливостями для ефективної роботи з інформацією.

Впровадження цифрових технологій у навчальний процес створює нові можливості для розвитку критичного мислення та інноваційного підходу до навчання, що, в свою чергу, допомагає учням стати активними і компетентними учасниками інформаційного суспільства.